

گاه شمار توافق هسته ای ایران از سال ۲۰۱۶ فراز و نشیب توافق هسته ای

این یادداشت نگاهی به گاه شمار توافق هسته ای ایران (از سال ۲۰۱۶) دارد. در واقع این گاه شمار تلاش کرده است تا یادآوری کند که توافق هسته ای پراز فراز نشیب بوده است که خروج بحث برانگیز ترامپ از آن در سال ۲۰۱۸ و همچنین، از سرگیری گفتگوهای غیرمستقیم در دولت جو بایدن. اوج این فراز و نشیب ها بوده است.

ایران بیشتر از همیشه، به دستیابی بر توانایی ساخت بمب اتمی نزدیک است. گاه شمار توافق هسته ای ایران، توضیح می دهد که چگونه ما با برجسته کردن نقاط اشتعال اجرای توافق از سال ۲۰۱۶ تاکنون، به این نتیجه رسیده ایم. در سال ۲۰۱۵، ایران و قدرت های جهانی، برجام را نهایی کردند؛ توافقی که محدودیت هایی بر توانایی های هسته ای ایران در مقابل رفع قابل توجه تحریم ها وضع کرد. سال های پس از توافق، تحولات چشم-گیر و غالباً غیرمنتظره ای رخ داد. هفت

سال بعد، توافق هسته ای در آستانه فروپاشی قرار گرفت و برنامه هسته ای ایران از نظر حجم و پیچیدگی، رشد پیدا کرد. این گاه شمار، به ما کمک می کند تا معنای این تحولات را از طریق بازنگری تاریخ پرفراز و نشیب برجام درک کنیم؛ از زمان اجرای برجام در سال ۲۰۱۶ تا خروج بحث برانگیز ترامپ از آن در سال ۲۰۱۸ و همچنین، از سرگیری گفتگوهای غیرمستقیم در دولت جو بایدن.

نوامبر ۲۰۲۱

مذاکرات هسته ای در وین، از سر گرفته می شود

مذاکرات هسته ای میان ایران و قدرت های جهانی بعد از وقفه ای پنج ماهه، دوباره آغاز می شود، سپس، توقفی کوتاه دارد و دوباره در ژانویه، ۲۰۲۲ ادامه پیدا می کند.

ژوئن ۲۰۲۱

اقدام خرابکارانه در تأسیسات هسته ای کرج

دوربین های نظارتی آژانس بین المللی انرژی اتمی در مجتمع تساکرج، در یک اقدام خرابکارانه - که گمان می رود اسرائیل مسئول آن باشد- آسیب می بینند. ایران دسترسی آژانس به این سایت را محدود نموده و تحقیقات در مورد حادثه را آغاز می کند. ایران و آژانس، توافق می کنند تا دوربین های جدید تساکرج، در ماه دسامبر نصب شوند.

ژوئن ۲۰۲۱

ابراهیم رئیسی به ریاست جمهوری می رسد

ابراهیم رئیسی به عنوان هشتمین رئیس جمهور ایران برگزیده می شود و نزدیک به ۶۲ درصد آرا را در پایین-ترین میزان مشارکت تاریخ انتخابات، به دست می آورد.

آوریل ۲۰۲۱

اقدام خرابکارانه دوم در تأسیسات هسته ای نطنز

ایران در ۱۱ آوریل، تأیید می کند که حادثه ای در مجتمع غنی سازی نطنز رخ داده و آن را به عنوان

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، تولید اورانیوم فلزی توسط ایران را تأیید می‌کند، اقدامی که برجام به مدت ۱۵ سال، آن را ممنوع کرده است. تولید اورانیوم فلزی غنی شده در اوایل جولای دنبال می‌شود.

۲۰ ژانویه ۲۰۲۱
بایدن به عنوان رئیس‌جمهور معرفی می‌شود
 دولت جو بایدن کار خود را در آمریکا آغاز کرده و اعلام می‌کند که دوباره به برجام بازخواهد گشت، البته اگر ایران، پایبندی به توافق را ازسر بگیرد.

زمان انتخابات ریاست جمهوری ایران در ماه ژوئن، برگزار خواهد شد.

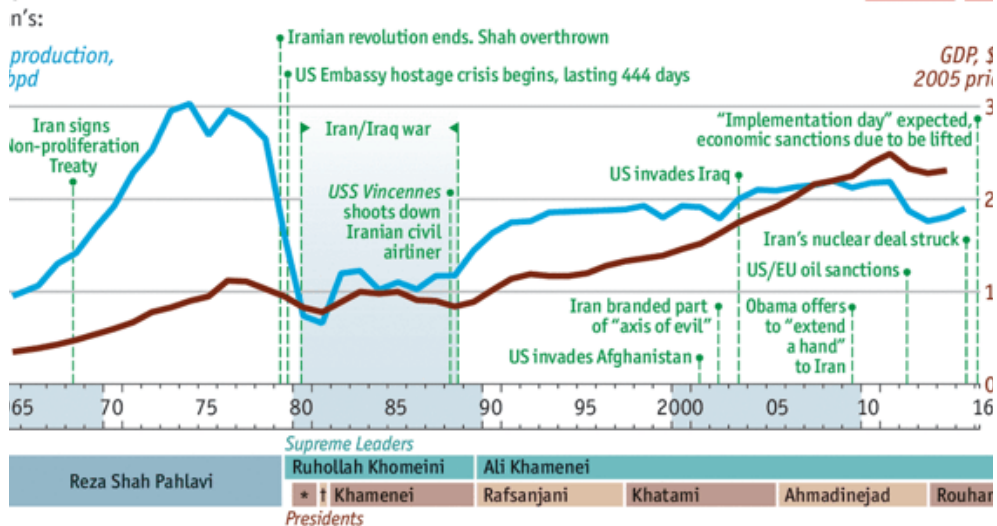
فوریه ۲۰۲۱
ایران اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی را متوقف می‌کند
 ایران، اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی را براساس قانون ۳ دسامبر متوقف می‌کند. همچنین، این کشور به یک درک فنی موقت با آژانس دست پیدا می‌کند که باعث می‌شود، آژانس به راستی آزمایشی و اقدامات نظارتی در ایران ادامه دهد.
فوریه ۲۰۲۱
ایران اورانیوم فلزی تولید می‌کند

«تروریسم هسته‌ای» توصیف کرده و آن را به اسرائیل نسبت می‌دهد. این حادثه، موجب آسیب دیدن تعدادی از سانتریفیوژها می‌شود. ایران با استفاده از سانتریفیوژهای پیشرفته IR۴ و IR۶، اورانیوم را تا سطح بی سابقه ۶۰ درصد غنی‌سازی می‌کند.

آوریل ۲۰۲۱
دور اول مذاکرات دروین
 اولین دور مذاکرات هسته‌ای میان ایران و کشورهای ۱+۴، دروین آغاز می‌شود که آمریکا نیز به صورت غیرمستقیم، در آن شرکت دارد. درمجموع، شش دور مذاکرات تا

Iran relations 1965-2015

Sources: World Bank; Thomson Reuters

* Banisadr † Ali R.

ist.com

روزنامه‌نگار و پژوهشگر ایرانی

روزنامه‌نگار و پژوهشگر ایرانی

زیرزمینی تولید سانتریفیوژ در نطنز را آغاز می‌کند.

۳ ژانویه ۲۰۲۰

کشته شدن سردار قاسم سلیمانی به دست آمریکا

آمریکا فرمانده سپاه قدس ایران، سردار قاسم سلیمانی را در یک حمله پهپادی، نزدیک فرودگاه بغداد عراق ترور می‌کند.

ژانویه ۲۰۲۰

ایران تمامی تعهدات برجامی خود را کنار می‌گذارد

ایران در آخرین گام برای کاهش الزام به برجام، اعلام می‌کند که دیگر به هیچ‌کدام از محدودیت‌های وضع‌شده در برجام پایبند نیست.

ایران در ۳ دسامبر قانونی را تصویب کرد که براساس آن، دولت به توسعه چشم‌گیر فعالیت‌های هسته‌ای مکلف است.

جولای ۲۰۲۰

اقدام خرابکارانه در تأسیسات هسته‌ای نطنز

ایران در ۲ جولای، تأیید می‌کند که مجتمع غنی‌سازی نطنز، دچار حادثه شده است. این کشور بعدها حادثه فوق‌را اقدامی خرابکارانه توصیف می‌کند که باعث وارد آمدن «آسیب‌های جدی» شد. ایران همچنین، اعلام می‌کند که قصد دارد، سانتریفیوژهای قوی‌تری به این سایت منتقل کند. در ماه اکتبر، ایران ساخت یک مرکز

ژانویه ۲۰۲۱
ایران شروع به غنی‌سازی ۲۰ درصدی اورانیوم می‌کند

ایران، غنی‌سازی اورانیوم ۲۳۵ را تا سطح ۲۰ درصد آغاز می‌کند؛ که این اقدام، به مراتب بیشتر از محدودیت غنی‌سازی ۳،۶۷ درصدی برجام است. این اقدام در تأسیسات زیرزمینی فردو انجام می‌شود، جایی که براساس توافق، انجام فعالیت‌های غنی‌سازی ممنوع است.

نوامبر ۲۰۲۰

ترور دانشمند ارشد هسته‌ای ایران

محسن فخری‌زاده، دانشمند برجسته هسته‌ای ایران کشته شد. ادعا شده که اسرائیل، مسئول این ترور است. در واکنش به این حادثه، مجلس

«فشار حداکثری» علیه ایران وضع می کند.

ژانویه ۲۰۱۶

روز اجرای برجام

برجام در ۱۶ ژانویه عملیاتی می شود؛ این توافق محدودیت های چشم گیری بر برنامه هسته ای ایران، وضع کرده است که در مقابل تحریم های این کشور لغو می شوند^۱

را در قالب پنج گام تدریجی آغاز می کند.

می ۲۰۱۸

آمریکا از برجام خارج می شود

علی رغم پایبندی کامل ایران به توافق، دونالد ترامپ، خروج آمریکا از برجام را در ۸ می اعلام می کند. دولت آمریکا دوازده خواسته را که شامل سیاست های هسته ای، منطقه ای و دفاعی ایران است، مطرح نموده و تحریم هایی در راستای

می ۲۰۱۹

ایران پایبندی به برجام را محدود

می کند

ایران در ۸ می، اعلام می کند که اگر طرف های باقیمانده طی ۶۰ روز آینده، نتوانند «به تعهداتشان عمل کنند»، تعهدات برجامی خود را کاهش خواهد داد. ایران نقض محدودیت های هسته ای

۱. منبع:

<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/iran/irans-nuclear-deal-2016-timeline>

